

Liarul Științelor și Călătoriilor

2 lei

Fondator LUIGI CAZZAVILLAN

Director: STELIAN POPESCU

Abonamente: { In țară . . . 100 lei
In străinătate 200 leiENRIC OTETELIȘANU
Directorul Institutului Meteorologic Central

Apare sub îngrijirea d-lor:

D. ROMAN
Conferențiar la Universitate

SUMARUL:

Moravurile negrilor africani D. Roman
Cum au fost descoperite razele X . . . Dr. I. G. Popescu
Cum se comportă atmosfera față de
razele Soarelui E. Otetelișanu
Minunile instinctului la insecte J. H. Fabre

Podul suspendat de pe Rio de Janeiro . . . Ing. N. Gane
De ce cîntă păsările? Dr. Duscian
Scris pe cer I. Rășcanu Lt. C. B.
Alcoolul ca combustibil pentru motoare . . . E. O.
Jocul de Șah Loc. I. Gudju

Copris hispanica lucrînd la locașul în care își va depune ouăle.

JOCUL DE ȘAH

Noțiuni pentru începători

IX

Soluțiile exercițiilor

No. 1. 1) C b 1-a 3 sau c 3;
2) C a 3-b 5 și 3) C b 5-a 7.

No. 2. În 6 mișcări (e 3; e 4;
e 5; e 6; e 7; e 8. În 4 mișcări
(d 3, c 4, b 5, a 6).

No. 3. 1) N g 1-a 7; 2) N a 7-
b 8 sau 1) N g 1-h 2; 2) N h 2-
b 8.

No. 4. 1) D h 1-g 1; 2) D g 1-
g 8 sau 1) D h 1-h 3; 2) D h
8-g 8 etc.

No. 5. 1) C a 8-b 6. 2) T a 2-
a 8. 3) T a 8-c 8.

No. 6. 1) C g 1-e 2; 2) C e 2-
c 1 sau c 3; 3) C c 1-a 2.

No. 7. 1) Se mișcă calul: C a 4-
b 6; 2) a 2-a 4; 3) a 4-a 5; 4) a 5-
a 6; 5) a 6-a 7; 6) a 7-a 8 D.

No. 8. 1) T g 3 - oriunde;
2) N h 2-c 7; 3) N c 7-d 8
sau 1) N h 2-g 1; 2) N g 1-b 6;
3) N b 6-d 8.

No. 9. În 6 mișcări: 1) C a 1-
c 2; 2) C c 2-e 3; 3) C e 3-g 4;
4) C g 4-h 6; 5) C h 6-f 7; 6)
C f 7-h 8 sau 1) C a 1-b 3; 2) C b
3-d 4; 3) C d 4-e 6; 4) C e 6-
f 8; 5) C f 8-g 6; 6) C g 6-h 8
etc.

No. 10. În 5 mișcări: 1) C e 1-
f 3; 2) C f 3-d 4; 3) C d 4-e 6;
4) C e 6-g 7; 5) C g 7-e 8 sau
1) C e 1-c 2 etc.

No. 11. 1) D a 1-g 1; 2) D g 1-
g 8; II) D a 1-a 2; 2) D a 2-g 8;
III) D a 1-g 7; 2) D g 7-g 8;
IV) D a 1-a 8; 2) D a 8-g 8;
V) D a 1-h 8; 2) D h 8-g 8.

No. 12. În 5 mișcări: 1) N h 1-
g 2; 2) N g 2-f 1; 3) N f 1-a 6;
4) N a 6-b 7; 5) N b 7-a 8 sau
1) N h 1-g 2; 2) N g 2-h 3; 3) N h
3-c 8 etc.

No. 13. În 7 mișcări: 1) N a 1-
h 8; 2) N h 8-d 4; 3) d 4-a 7; 4)
N a 7-b 8; 5) N b 8-h 2; 6) N h
2-e 5; 7) N e 5-a 1, sau 1) N a
1-h 8; 2) N h 2-e 5; 3) N e 5-
h 2; 4) N h 2-g 1; 5) N g 1-
a 8. 6) N a 7-d 4; 7) N d 4-a 1.

3. Valoarea pieselor

Valoarea cea mai mare din pie-
sele unei partide, o are regele.
Fără de el nu se poate juca nici
odată o partidă. După rege vine
dama (regina) ce joacă rol de
comandant general. Indienii, in-
ventatorii jocului de șah, chiar
spuneau la damă „fers”, adică „ge-
neral”. Ca valoare absolută, dama

valorează cit un turn și un n. bun.
La începutul jocului valorează și
mai mult. Prin poziția lor, dela in-
ceput, turnurile aproape nu se pot
mișca. Așa că, la începutul jocu-
lui, dama valorează cit două tur-
nuri. Către sfârșitul jocului, cind
turnurile au drum liber, natural că
dama va valora mai puțin. După
damă vine turnul. După turn vine
nebulul și calul. Este o mare
greutate a spune cine valorează
mai mult: *nebulul sau calul*. Fie-
care au atribuțiuni speciale. În tot
cazul, un nebun sau un cal valo-
rează mai puțin decit un turn. Un
turn valorează aproape 2 nebuni
sau 2 cai sau cit un cal și un ne-
bun. După mine, 2 nebuni, sau 2
cai, sau un nebun și un cal, valo-
rează cit un turn și un pion. În
rezumat, calul și nebunul se so-
cotesec de aceeași valoare. Au ră-
mas pioni. După cum s'a văzut la
mersul pieselor, și pionii repre-
zintă o forță. În tot cazul cu toată
posibilitatea pionului de a da naștere
la regină, turn ș. a. m. d., el valo-
rează cam a treia parte din nebun
sau cal, a cincea din turn, a noua
din regină.

Luind pionul ca unitate, avem
următorul tablou al valorii piese-
lor. (Bine înțeles în mod cu totul
aproximativ).

Pionul	= 1
Nebunul	= 3
Calul	= 3
Turnul	= 5
Dama	= 9

Regele nu l'am pus, pentru că o
să se vadă imediat valoarea lui în
partidă.

4. Scopul jocului

În acest capitol, prin „scopul jo-
cului”, înțeleg care trebuie să fie
linia de conduită a fiecărui jucător.

Ținta fiecărui șahist trebuie să
fie acapararea regelui adversar, în
așa mod ca să nu mai poată face
nici o mișcare. Orice ar juca re-
gele, ori unde s'ar mișca, să cadă
în linia de bătaie a unei piese ad-
verse.

Cum se poate lua o piesă oare-
care, așa se poate lua și regele.
Legile șahului au adoptat însă o
tratare mai demnă și au zis că mai
bine regele să moară decit să cadă
prizonier. Cuvîntul *matt*, înseamnă
în limba arabă *mori*, iar, șah-matt,
nu este altceva decit *mori-rege*.

Deci, acela care a făcut pe ad-
versar „șah-matt”, a omorît cu alte
cuvinte regele adversar, a cîștigat
partida. (Cum se face șah-matt, se
va vedea mai la vale).

Partida de șah se mai poate
cîștiga și în alte moduri. De exem-
plu: O partidă văzînd că orice
sforțare ar face pentru a salva pe
rege, e inutilă, abandonează, adică
se *predă*, *cedează*. Sau: la un mo-
ment dat o partidă vede că a ră-
mas cu mult mai puține piese de-
cit cealaltă partidă și astfel crede
că nu ar putea preîntîmpina vre-
un atac prealabil, al partidei ad-
verse. Atunci spre a evita noi
pierderi inutile de sînge, se *predă*.

Mișcarea șahistă din țară

Din Botoșani mi se comunică că
d-l *Gh. Corneanu*, campionul cer-
cului de șah local a înregistrat în
ultimul timp succese demne de toată
admirația.

Analist cu adînci cunoștințe teo-
retice, problemist de taent și șahist
de fond, d-l Corneanu s'a mani-
festat și în alt gen, aceluși *simul-
tanelor*.

Astfel, la începutul lui Septem-
brie, a jucat 21 partide în același
timp, cîștigînd 12, perzînd 7 și fă-
cînd 2 remize (nedecise) într'un timp
destul de scurt: 3 ore.

Incurajat de acest prim și frumos
succes, în urma unei invitații, ta-
lentatul șahist a dat în *Dorohoiu*,
un simultan de 15 partide, cîștigînd
11, perzînd 2, și făcînd 2 remize
(nedecise), ședința terminîndu-se
după o oră și 45 minute, care poate
fi considerat drept record de timp
al acestui număr de partide, d-l
Corneanu promițînd a deveni unul
din marii noștri șahiști:

* *

Întreb atît „Cercul de șah” din
Botoșani, cit și pe numeroșii ama-
tori din Dorohoiu, ce mistere îi
impedică d'a înființa un „cerc de
șah” în Dorohoiu?

Oare intelectualitatea acolo e mai
redusă ca în Botoșani?

Țin să comunic că un entuziast
amator d-l *Dimitrie Vasiliu* din
comuna *Bucegea* (jud. Botoșani)
mi-a cerut diferite indicații pentru
fondarea unui „cerc de șah” în
menționata comună, care va fi *primul
cerc de șah rural* din Romî-
nia. D-l *Vasiliu*, merită nu numai
încurajare, dar laudă și admirație
din partea întregii mișcări șahiste
din țară.

* *

Duminica trecută, a avut loc la București (grădina Parisiană) un interesant simultan de 9 partide dat de d-l *Capit. Bibescu*, unul din cei mai aprigi propagandiști ai jocului de șah dela noi.

Dat fiind stingăciile inerente ori cărui început, d-sa a câștigat 5 partide, pierzînd 5 contra d-lor: *Emil Costinescu, Hercule Gudju* (elev) *Heskia și Mittelmann*.

* *

„Cercurile de șah” din țară ca și șahiștii izolați sint rugați a-mi semnala orice manifestare șahistă spre a le comunica — la rindu-mi— tutulor șahiștilor din țară.

Locot. I. Gudju

RUBRICA CITITORILOR

Intrebări

61. Rog a mi se comunica prin această revistă ce studii trebuie să întreprind pentru a-mi crea o carieră în chimie industrială? Posed 4 clase de liceu și Școala Superioară de Comerț.

B. Titulescu, București

62. Ce anume manuale trebuiesc pe an la Facultatea de Farmacie pentru anul I și autorii și librăria unde le pot căpăta? Rog în același timp să mi se comunice ce formalități se cer pentru a putea deschide o farmacie.

Un cititor, Sibiu

63. Unde pot găsi o carte ce poartă titlul: „Les Secrets” de A. Héraud și cu ce preț. Este apărută în editura J. B. Baillière.

Levon Bediklian, București

64. Există vre-o monografie a școalelor superioare? Care sint studiile ce trebuiesc făcute pentru a deveni chimist.

Un licean, București

65. Ce se înțelege prin problema celor 3 corpuri?

G. Vasiliu

66. Rog pe cetitorii acestei reviste să-mi recomande un tratat complet de Arheologie? Doresc de asemenea să-mi procur un tratat de Metempsichoză.

T. Ionescu, Tepeș-Vodă 6, Constanța

67. Ce sistem de supape ași putea instala la gura unui cazan în care comprim aer, dacă presiunea aerului din cazan este mai mare decât aceea din tuburi prin care vine aerul în cazan.

Unde ași putea găsi un manual în care să se trateze despre aerul comprimat.

Un cititor, Petroșani

68. Unde pot găsi o broșură după care să pot învăța limba esperantă? Pot găsi un club de esperantiști? Ce revistă esperantistă apare în țară?

Un cititor, Roșiești

69. Doresc să știu dacă premiul Nobel îl poate obține mai multe persoane în unul și același an, adică dacă se dă divizat sau nu.

Ioan Valeriu, Satu-Mare

70. Care este durata de studii și titlul ce-l conferă Școala Politehnică din București? Absolvenții Școalei Superioare de Comerț sint admiși și în caz afirmativ, există vr'un examen de admitere?

Un cititor, București

Răspunsuri

59. Un cetitor, Baiaș. Pentru a înlătura pecinginea cereții de la orice farmacie „Unguent de Calomel”, spălați locul bolnav cu apă caldută și săpun și ungeți regulat cu alifia indicată.

E. S.

53. Un astronom amator. Cea mai completă colecție de fotografii lunare este aceea a lui Puisseux și Lowell. (Paris)

M. T.

61. B. Titulescu, București. Chimia industrială se poate studia sau la Institutul de Chimie Industrială al Facultății de Științe din București sau la Secțiunea Industrială a Școalei Politehnice din București. În ambele cazuri se cere liceul complet.

Redacția

62. Un cetitor, Sibiu. În general cursurile universitare se litografiază după notele luate din prelegerile profesorilor. Așa dar trebuie să vă adresați celor cari editează asemenea cursuri. Cît privește condițiile ce se cer pentru a deschide o farmacie le veți afla adresîndu-vă Ministerului Sănătății Publice.

Redacția

65. Un licean, București. Pentru a studia chimia trebuie să urmați una din facultățile de Științe din țară și pentru aceasta se cere să posedăți diploma de absolvire a liceului real sau modern.

Redacția

65. G. Vasiliu Prin descoperirea legii atracțiunii universale, de către Newton, s'au pus bazele mecanicii cerești. Problema cea mai simplă care se întâlnește în mecanica cerească este aceea a unui corp ceresc în jurul cărui se mișcă un al doilea corp, de ex. Soarele și una din planete din sistemul solar. Aceasta constituie problema celor două corpuri. Îndată ce considerăm și un al 3-lea corp ceresc, ceea ce este absolut necesar pentru a explica perturbațiile mișcărilor planetare avem a face cu problema celor 3 corpuri. Această problemă foarte grea din punct de vedere matematic a fost rezolvată numai în ultimul timp în chip complet de către un matematician finlandez.

Redacția

70. Un cetitor, București. Durata studiilor la Școala Politehnică este de 4 ani și cel care trece examenul de diplomă capătă titlul de inginer în specialitatea pe care a studiat-o, această școală avînd 5 secțiuni (Construcțiuni, Mine, Industrie, Electrotehnică și Silvicultură). Nu pot urma cursurile de cît cei cari posedă diploma de absolvire a liceului și în urma unui examen de admitere, pentru care se cere în deosebi temeinice cunoștințe matematice.

1 cctt

Școala de Electricitate și Mecanică prin corespondență

Autorizată de Minist. Instrucțiunii
Sediul: BUCUREȘTI

Str. General Angheliescu No. 37

Au început cursurile în cele trei secțiuni:

Montorilor, Secretarilor tehnici, Conducătorilor ajutor de inginer

Inscrierile se fac zilnic. Cereți prospectul trimițînd 20 lei în mărci postale.

Diracțiunea